

Retouradres: Postbus 94370, 1090 GJ Amsterdam

Datum 17 september 2026

Behandeld door Cor Ligthert, bestuurlijke.zaken.amsterdam@waternet.nl

Onderwerp Beantwoording van brandbrief en open brief van agrariërs in Landelijk Noord n.a.v persleidingbreuk

Geachte agrariërs van Landelijk Noord,

Onder verwijzing naar:

1. uw brandbrief van 2 september 2026 namens de agrariërs van Landelijk Noord aan Waternet, het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (voortaan: HHNK), Stadsdeel Noord van de Gemeente Amsterdam waarin u uw zorgen uit en vraagt om verduidelijking en concrete maatregelen;
2. uw open brief die op 10 september 2026 in het Parool is gepubliceerd namens de agrariërs van Landelijk Noord aan HHNK en Waternet met een afschrift aan de Gemeente Amsterdam, Rijkswaterstaat en de Omgevingsdienst waarin u om actuele informatie en zichtbaar actie vraagt, nieuwe vragen stelt, uitdrukking geeft aan breder gedragen zorgen, een handhavingverzoek aankondigt en uw verwachtingen uitspreekt;
3. de informatieavond die op 10 september 2026 heeft plaatsgevonden waarin door zowel Waternet en HHNK toelichting is gegeven bij de persleidingbreuk, welke maatregelen zijn en worden getroffen om de gevolgen daarvan te mitigeren en waar u terecht kunt met verschillende vragen;

ontvangt u hierbij de in onze ontvangbevestiging van 9 september 2026 aangekondigde beantwoording van uw vragen. In onze ontvangstbevestiging hebben wij aangegeven dat diezelfde dag aanvullende informatie zou worden gepubliceerd op www.hhnk.nl/persleidingbreuk. Helaas hebben we de antwoorden pas in de ochtend van 10 september kunnen publiceren en we snappen dat dit niet heeft geholpen in het vertrouwen.

Veel van de door u gestelde vragen zijn ook beantwoord tijdens de informatieavond en terug te lezen via het 'vragen en antwoorden' deel van de informatiepagina op www.hhnk.nl/persleidingbreuk.

Vooraf

Wij begrijpen de door u geuite zorgen en gestelde vragen goed. Er is een grote hoeveelheid stedelijk afvalwater in het watersysteem in uw directe omgeving terecht gekomen, waardoor vissen zijn gestorven en er ook vragen zijn over de veiligheid van het water voor uw dieren. We erkennen dat wij te weinig aandacht hebben gehad voor een goede informatievoorziening. Op 30 augustus is de communicatie opgestart door de inzet van social media (Facebook), gevolgd door de start van een liveblog op de website van HHNK. Hierin beperkte het advies zich in eerste instantie tot: ga niet in het water zwemmen, vissen of uw huisdier laten zwemmen. Naarmate de omvang beter in beeld kwam, is een algemener advies gegeven het oppervlaktewater niet te gebruiken. Op de informatieavond van 10 september hebben we aangegeven dat de communicatie beter had gekund, dit nemen we mee in de evaluatie. We snappen dat de informatieavond van 10 september nog niet alle antwoorden gaf die voor u nodig waren.

We gaan graag in op uw handreiking die u tijdens de informatieavond heeft gedaan om kennis vanuit het gebied te delen en een klankbordgroep in te richten om de voortgang met elkaar te bespreken om zo tot een goed plan van aanpak voor het vervolg te komen. Er is inmiddels een uitnodiging verstuurd aan de klankbordgroep voor een eerste bijeenkomst is gepland op 18 september. Wij vertrouwen erop dat dit een goede vorm zal zijn om de gezamenlijke kennis te benutten en stappen te zetten naar herstel. Het stadsdeel is betrokken om kennis over de lokale situatie met het HHNK en Waternet te delen en waar mogelijk acties te faciliteren, maar ook om te bewaken of de zorgen van bewoners worden geadresseerd en toezegging worden nagekomen.

Toelichting op de leidingbreuk vanuit Waternet

Op zondag 30 augustus om 2:30 uur kwam er bij Waternet een melding binnen dat er op de Zuiderzeeweg water uit de straat kwam. De aanneming was op dat moment dat er sprake was van een drinkwaterleidingbreuk. Een medewerker vanuit de drinkwaterdivisie van Waternet heeft ter plaatse echter geconstateerd dat er sprake was van een rioolpersleidingbreuk. De voor het riool verantwoordelijke officier van dienst is daarna gebeld en was om 4:35 uur ter plaatse en heeft vervolgens conform het bestaande calamiteitenprotocol voor persleidingbreuken het proces gestart om een omleiding van het riool te realiseren en vervolgens de rioolgemalen gefaseerd uit te schakelen. Om 7:00 uur was ook de officier van dienst van HHNK ter plaatse om kennis te nemen van de ontstane situatie. Om 7:25 uur waren ook de handmatige afsluiters gedicht, zodat er niets meer uit de gebroken leiding stroomde. In de tussentijd was er 36.000m³ stedelijk afvalwater (bestaande uit 16.000m³ afvalwater en 20.000m³ regenwater) in het oppervlaktewater terecht gekomen. Ook is afstemming met Rijkswaterstaat gezocht vanwege de nabijheid van het talud van de A10, er bleken geen risico's voor verzakking. Vervolgens is de focus van het multidisciplinair crisisteam van Waternet verschoven naar herstel van de persleiding.

Waternet zal de leidingbreuk en het handelen van Waternet daarbij gaan evalueren, dit doen we altijd om inzichtelijk te krijgen wat we beter hadden kunnen doen en bij een volgende calamiteit daarvan te hebben geleerd. Belangrijke vragen die we hierbij aan de orde zullen hebben zijn:

- Waarom is de persleidingbreuk ontstaan, wat was hiervan de oorzaak en zijn dit ook aandachtspunten voor andere leidingen?
- Op basis van pompgegevens blijkt dat de persleidingbreuk waarschijnlijk al op zaterdagochtend om 22:58 uur heeft plaatsgevonden. Omdat pompgegevens altijd fluctueren is er geen signaleringssysteem vooraf dat er sprake is van een leidingbreuk, er is altijd een fysieke constatering nodig. We willen weten of er toch een manier is om in de toekomst eerder in beeld te krijgen dat er sprake is van een leidingbreuk.
- Vanaf de melding heeft het 5 uur geduurd voordat de leiding was afgesloten, hadden we dat sneller kunnen doen?

Deze evaluatie zal een aantal maanden in beslag nemen en zodra deze beschikbaar is gedeeld worden via de informatiepagina's HHNK en Waternet.

Toelichting vanuit Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Vanaf het moment dat duidelijk was dat afvalwater in het oppervlaktewatersysteem terecht kwam, is gekeken hoe het vervuilde water zo snel mogelijk uit het watersysteem kon worden afgevoerd. Wij hebben een multidisciplinair crisisteam ingericht en daarbij gebruik gemaakt van het draaiboek Waterkwaliteitsincidenten. Het is een enorm watersysteem, waarbij de waterhoogtes verschillen. Dat bepaalt ook de opties voor het afvoeren. In eerste instantie is ervoor gekozen om het water via poldergemaal Kadoelen af te voeren. De wind was hiervoor gunstig. Het gemaal bij Kadoelen is aanzet, het gemaal De Poel is uitgezet.

Op dat moment was de verwachting dat het rioolwater door de forse neerslag in het weekend sterk was verdund en dat de gevolgen voor het oppervlaktewatersysteem daardoor beperkt zouden zijn. Bovendien is afdammen met een dergelijke hoeveelheid vervuild oppervlakte water niet haalbaar en het water was al verder in het stelsel doorgedrongen. In de dagen daarna werd duidelijk dat de situatie zich verder ontwikkelde. Op donderdag draaide de wind en nam in kracht toe. Afvoeren via Kadoelen was toen niet meer mogelijk. De keuze is gemaakt om toen via De Poel af te voeren. Bij Kadoelen hebben we water ingelaten. Er viel veel regen, die ook voor verdunning zorgde. De omvang van de vervuiling bleek groter en het getroffen gebied omvangrijker dan verwacht. Ook kwamen er meldingen van vissterfte en lieten de metingen zien dat aanvullende maatregelen nodig waren. Daarop is de aanpak uitgebreid. Op strategische locaties zijn beluchters en pompen ingezet om het vervuilde water sneller door het watersysteem te laten stromen en tegelijkertijd het zuurstofniveau in het water te herstellen. Inmiddels zien we een duidelijke verbetering van de zuurstofwaarden en de pH-waarden in het gebied.

Wij hebben uw verzoek om een volledige reconstructie van de besluitvorming en de waterstromen vanaf het moment van de leidingbreuk in goede orde ontvangen. Wij monitoren de effecten van de maatregelen. De door u gevraagde informatie zal op een later moment in het kader van de evaluatie beschikbaar komen. HHNK en Waternet zullen zoals gebruikelijk deze calamiteit evalueren en trekken hier samen in op. Voor de evaluatie wordt een extern bureau aangetrokken.

Dode vissen en het opruimwerk

Er zijn helaas grote aantallen vissen gestorven. De vissterfte is veroorzaakt door zuurstoftekort in het water dat is ontstaan door een samenloop van twee zaken:

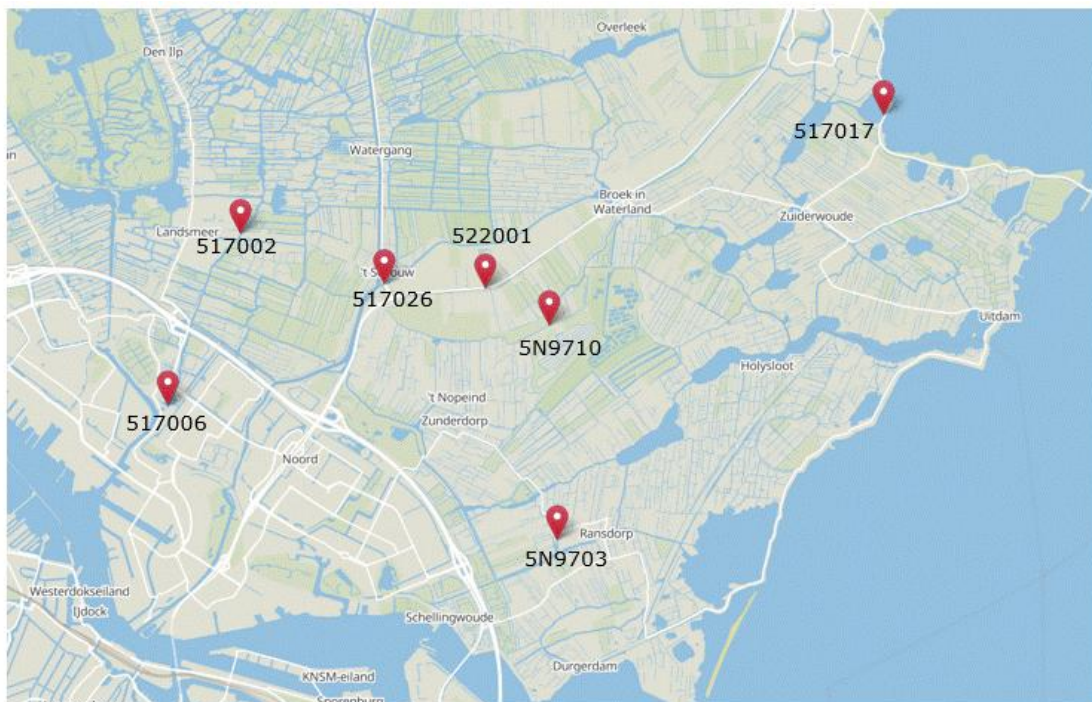
- een warme en droge zomer die ertoe geleid heeft dat het watersysteem in Landelijk Noord al uitzonderlijk weinig opgeloste zuurstof bevatte; en
- de toevoeging van een grote hoeveelheid voedingsstoffen vanuit het stedelijk afvalwater die de microorganismen in de sloot in staat stelde om het resterende opgeloste zuurstof op te gebruiken.

Waternet is dinsdagavond 1 september begonnen met verkenning, inventarisatie en voorbereiding op basis van door het HHNK aangeboden kaarten over het stroomgebied. Op 2 september is Waternet, ondersteund door een marktpartij, gestart met het verwijderen van dode vissen. HHNK heeft hier ook capaciteit voor ingezet. Inmiddels is het beeld dat de meeste dode vissen verwijderd zijn en is de inzet afgeschaald. Er wordt nu op basis van meldingen gewerkt. Ziet u dode vissen of vissen die happen naar lucht aan de wateroppervlakte, bel ons binnen kantoortijden (8:00-17:00 uur) op 072 - 582 8 282 en buiten kantoortijden op 0800 - 1430.

Metingen van de waterkwaliteit en de waterbodembodemkwaliteit

Landelijk Noord is onderdeel van het reguliere KRW-meetnet. Op de vaste meetpunten in het gebied wordt al jarenlang de waterkwaliteit gemonitord. Op bijgaande kaart zijn die meetpunten te zien. Vanwege de leidingbreuk worden op deze vaste meetpunten in het gebied monsters genomen om te zien wat de impact van de leidingbreuk is. Daarmee kunnen we de huidige situatie niet alleen beoordelen, maar deze ook vergelijken met de eerdere meetgegevens van het gebied. De bemonstering is gestart op 7 september en de eerste resultaten zullen naar verwachting beschikbaar zijn in de week van 21-25 september.

De meetresultaten gebruiken we om de ontwikkeling van de waterkwaliteit en eventuele gevolgen voor de waterbodem goed te volgen en waar nodig aanvullende maatregelen te nemen. Voor de bemonstering van de waterkwaliteit en waterbodem gebruikt HHNK informatie van Waternet over de stoffen die naar verwachting met het afvalwater in het oppervlaktewater terecht zijn gekomen

Figuur 1: meetpunten 517006, 517026, 5N9703, 5N9710, 522001, 517017 en 517002.

Baggeren en sloten schonen

HHNK adviseert om niet de sloten te schonen in het kader van de najaarschouw. Eerst moet er duidelijkheid zijn over de eventuele verontreiniging in de bodem. We verwachten hierover eind september duidelijkheid te kunnen geven. De brief over de najaarschouw kunt u op dit moment negeren. HHNK zal u informeren wanneer het bovenstaande advies wordt opgeheven via www.hhnk.nl/persleidingbreuk.

Dieren die het water drinken

Oppervlaktewater brengt risico's met zich mee. De kwaliteit kan snel veranderen door warm weer (denk aan blauwalgen of bacteriën) of door lozingen. HHNK en de Unie van Waterschappen ontraden in

algemeenheid het gebruik van ongezuiverd oppervlaktewater als watervoorziening voor dieren, omdat de waterkwaliteit over het algemeen helaas matig is. De introductie van grote hoeveelheden stedelijk afvalwater in een watersysteem, zoals door deze persleidingbreuk, versterken dit advies. Als uw dier klachten heeft adviseren wij u om een dierenarts te raadplegen. Wij begrijpen zeer goed dat er informatie op lokaal niveau gevraagd wordt. De resultaten van de bemonstering worden geanalyseerd, maar de beoordeling of er beperkingen zijn voor veedrenking vragen we aan GD-Diergezondheid, een Nederlands bedrijf, gevestigd in Deventer, dat zich inzet voor de gezondheid van landbouwdieren en gezelschapsdieren. Dit voorstel hebben wij overgenomen vanuit de reacties tijdens de informatieavond van 10 september.

Verhaal van schade

Als u schade heeft als gevolg van de persleidingbreuk dan kunt u een schadeclaim in dienen bij HHNK. Dit kan via www.hhnk.nl/een-schadeclaim-indienen. Het is daarbij goed om de schadeclaim toe te lichten en eventuele onderbouwing of facturen bij te voegen. Uw schadeclaim zal vervolgens worden beoordeeld.

Transparantie onafhankelijk onderzoek en evaluatie

Tijdens de informatieavond hebben we toegezegd om ook extern onderzoek te laten doen naar de manier waarop Waternet en HHNK zijn omgegaan met de leidingbreuk. We zullen dat onderzoek gaan opstarten als we de fase van het treffen van maatregelen en herstel achter de rug hebben. Naar verwachting zal dat in november zijn. De onderzoeksopdracht zullen we in overleg met de klankbordgroep gaan vormgeven. De resultaten van de evaluatie zullen, als daar in overleg met de klankbordgroep wens toe is, worden toegelicht bij een volgende informatieavond en in ieder geval worden gedeeld via www.hhnk.nl/persleidingbreuk.

Relatie met KRW-normen

U heeft de zorg geuit dat agrariërs op een later moment verantwoordelijk zullen worden gehouden voor het behalen van de normen vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) terwijl de mogelijke gevolgen van de persleidingbreuk op het behalen van die normen daarbij niet meegenomen zouden worden. Op basis van de reeds beschikbare metingen en de metingen die de komende periode worden gedaan kan voldoende nauwkeurig bepaald worden wat de gevolgen van de persleidingbreuk zijn.

Plaatsing van borden

In opdracht van Stadsdeel Noord en in afstemming met de afdeling Water van de Directie Verkeer en Openbare Ruimte zullen naar verwachting op 18 september 2026 waarschuwborden worden geplaatst op de belangrijkste toegangswegen naar het gebied.

Wij willen benadrukken dat wij vanaf het ontstaan van de persleidingbreuk alles in het werk hebben gesteld om de leiding te repareren, het kwetsbare watersysteem centraal te stellen en de effecten op dat watersysteem te beperken. We hebben daarbij te weinig aandacht gehad voor de goede informatievoorziening richting u direct en zoals ook op de informatieavond aangegeven erkennen we dat dat op dat vlak beter had gekund. Wij waarderen de constructieve en vragende houding die u in uw brieven en tijdens de informatieavond heeft getoond. Wij hopen dat wij kunnen blijven rekenen op die

constructieve houding in de klankbordgroep, waarin vanuit de agrariërs van Landelijk Noord een stevige afvaardiging bestaat.

Wij hopen u met de informatieavond, deze brief en de 'Vragen en antwoorden' op de website voor nu voldoende te hebben geïnformeerd. Vragen naar aanleiding van deze brief kunt u richten aan bestuurlijke.zaken.amsterdam@waternet.nl. Houdt u ook de website over de persleidingbreuk (<https://www.hhnk.nl/persleidingbreuk>) in de gaten voor de laatste, actuele stand van zaken. De sectie 'vragen en antwoorden' wordt steeds geactualiseerd met antwoorden op nieuwe of nog openstaande vragen.

Wij hopen u hiermee voor nu voldoende te hebben geïnformeerd.

Bennie Rusken
Directeur Amsterdam Riolering- en Watertaken,
Waternet handelend in opdracht van de gemeente
Amsterdam

Esther Greve
Directeur Water
Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Talitha Koek
Stadsdeelbestuurder Noord
Gemeente Amsterdam